

Elfizetési árak:

Egész évre 10.—
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hónapra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:

Főpiazs, a város-
házszal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos petít
sorokint 5 kr. fávai
számítottak.

A pozsonyi tragédia.

Debreczen, június 25.

(K—cz.) A most elmuló hét gazdag volt szenzációs eseményekben. Századunk képét a napokban volt alkalmunk látni egész pusztaságában, sivárságában. Gyilkosságokkal voltak telve a lapok, egy egész sereg hamis kártyás került a hüvösre és egy tucsat ember emésztette el magát, gyilokkal, golyóval, méreggel a föld színéről.

A legmegrázóbb eset azonban Pozsonyban történt, hol egy apa agyonlőtte két viruló leányát s azután maga ellen fordította a fegyvert. Azt mondják, hogy nemrégén még nagy vagyona volt, de a sors kegyetlenül összetépte reményeit. Nem látott menekülést. A gondolat, hogy szegény lesz megörjítette s talán hosszasan tépelődve, vagy pillanatnyi elhatározással saját véreit, saját törzsének hajtságait pusztította el s azután ledöntötte a tölgyet is, melyet gyöngéd szeretettel vett körül az a szépséges két leány.

Irtózatos vég. Megrázó tragédia, melyből nehéz kihámozni a tragikum okát. A lélektan cserben hagy bennünket gondolatánál, eszünk megáll a rettenetes tett látásán, szívünk meg megtelik esordultig azzal a keserű fájda-

lommal, melyet a két ártatlan leány megnyílt sírgödörénél érzünk.

Ifjuságuk virágában, midőn, tele van a szív édes reményekkel, bohókás örömeikkel, lelkünk rajzik a színes képektől, nekik ebben a virágos korban csak fájdalom, tövis és csalódás jutott osztályrészül. Látták vergődő atyjukat, ki maga előtt látta a szegénységet, melyhez nem szokott, a nyomort, melynek rongyait eddig nem ismerte. Vigasztalták édes szóval, reménységgel és gyermeki szeretettel csalódott apjukat, biztatva a jobb jövővel, melyet a kislelkűség eldobásával és a munkával ki lehet erőszakolni. De úgy látszik az apa nem bizott, az ő lelke már nem tudott az utvesztőn keresztül hidat építeni s a küzdelemben elernyedett idegei a még megmaradt vért az agyba tölték és a boldogtalan ember felragadva az öldöklő fegyvert, halálra szánta gyermekeit és önmagát.

Borítsuk be virággal a két ártatlan lélek koporsóját és ejtsünk lélekben egy könnyet a boldogtalan apa koporsójára is. Hogy is mondja Hugó Viktor: „*Ne káromold, ha elbukott, ki tudja mily teher ejtél el őt.*” Ki lát a szívbe s ki tudja mennyi gyötrelmes éjszakát virasztott át az a boldogtalan intelligens férfi, míg a legrettenetesebbre határozta el magát? Ne

ítéljük meg őt, hiszen ő önkénytelenül is csak századunk irányának hódolt, ő az árral uszott és magába temette az örvény, melybe jutott.

Nem az egyes ember szive beteg most, hanem a világ. A század szelleme szab irányt igen sokszor vészes irányt az embereknek, kik befolyása alól nem tudnak szabadulni. A korszellem fojtogatja ma az embereket és egymásután temet el vagyont, nevet, becsületet, erényt egyiránt. A hirtelen meggazdagodás vágya, a játék, az esztelen spekulációk, a nagylábon élés, mely nincs arányban a jövedelemmel mind megrontói az életnek. Ezekhez járul a bajok tönkelegében a kislelkűség, a jövő ijesztő rémének, a szegénységnek gondolata s az emberi szív egyéb ellenségei, melyek meggyöngítik az akaraterőt s tönkre vágják az idegeket.

Az a pozsonyi tragédia, mely három áldozatot követelt, szomorú hűséggel jellemzi korunkat. — Ennek a tragédiának is bizonyára kis ok volt a kezdete, melyet talán csirájában meg lehetett volna orvosolni, de mikor elhatalmaskodott, a végnek is be kellett következnie.

Vajha századunk tanulságot meritene e szomorú esetből és addig, míg nem késő visszaáll-

TÁRCZA.

A két könycsapp.

— A Debreczeni Ellenőr eredeti tárczája. —
Levéltári adatok után írta: **Konez Ákos.**

Nagy futás volt a debreczeni városházán az Úrnak 1740 ik esztendejének egyik őszi alkonyán. A hajdúk lélekszakadva rohantak le a lépesőkön s egy közülök haladásában úgy leütötte lábáról a kis czingár Bede Pali nótáriust, hogy legurult az emeletről. Még a strázsa is eldobta a kivont kardját s nyargalt az udvaron levő börtönök főajtájához, hol már néhány szénátor nagy gusztussal tárgyalta a faktumot.

A poczakos várnagy éppen akkor ébredt fel délutáni álmából. Szüreten volt előző éjszaka s csak reggel vetődött haza berugva. Lett is esete paté. Kövérné asszonyom úgy össze teremtette várnagy Uramat, hogy szinte kijózanodott s haladt a dolgára iziben. Délután azonban elnyomta a buzgóság s mivel felesége nem duplázta meg az aerális porciót, elaludt s csak akkor riadt fel, mikor a hajdúk rohasát hallotta.

Akkorára már ki volt nyitva a tömlőcz nehéz vasajtaja. Kövér uram rosszat sejtett s felöklelve néhány tisztos szenátort berohant a piszkos börtönbe. Majd kövér meredt, mikor üressen találta a tizedik számú czellát, melybe Virág Petit zárták öt nap előtt. Megszökött. — A bilines vassal bontotta meg a falat s a lyukon keresztül kijutott a szabadba. Négy óraker még beszélt hozzá a strázsamester, a fogoly ott gunyasztott a priescsen, nem látszott a szemében szemében semmi gonosz szándék.

Kövér uram fejéből az utolsó borpára is elszállt, mikor a kétszáz rénes forintos ficzkónak csak hült helyét találta. Mert hát annyit tüzött ki a törvény a fiu fejére, ki Bence Pistát agyonvágta, mert a szeretőjét elszerezte.

Nagy, öles ember volt Virág Peti és egysereg pandur harapott a fübe, mikor a halápi erdőbe bekerítették. Csonka Demeter pandurkáplár azonban úgy fültövön ütötte egy karikással, hogy a nagy ember öszerogyott, amikor is összekötözték úgy, hogy kiserkent a vére és nagy triumfussal bevitték az öreg városháza börtönébe.

Éppen az nap ültek felette törvényt a bírák. Röviden végeztek vele. Akasztófára ítélték, előbb azonban hatvan pácztát verettek rá a piac közepén.

A fiu fel se sziszszent, mikor az erős hajdúk a somfa botokkal forgolódta körülötte. Mikor a nyakát kivették a deresből és talpra állt, megrázta magát és daczosan, szó nélkül lépdelt vissza a négy fegyveres hajdu közt a börtönbe.

Mikor a fogoly a városház udvarán végigment s fellépett a tömlőcz grádiására úgy érezte, mintha két könyesepp hullott volna arczára. Önkéntelenül felnézett s az emeleti ablakban egy gyönyörű leányt látott, a ki piros keszkenőjével szeméit törülgette. A durva ember ott hagyta a két könyeseppet piros orczáján s mikorára az elszáradt, elhatározta, hogy megszökök börtönéből.

Ugy is tett, ahogy elgondolta s mikor úgy hat óra tájban észrevették szökését, már akkor ott pihent Peti a mostani Kossuth-utcai temető csöszházának házhéján a friss széna között.

Na hogy aztán ez a hallatlan szökés megtörtént, lóra kapott a hajdusereg

taná az emberi helyes élet alapját: a vallást, az istenfélelmet, mely a bölcsesség kezdete. Haladunk, haladunk fundamentum nélkül, nem a hit erősségére és sziklájára, hanem homokra, szenvedélyeinkre építve existenciánkat. Vallás kell a rohanó századnak, a beteg társadalomnak, mely a tagadás helyett hitet, a kétség helyett reményt s a földi küzdelmek közepett szeretetet ad a szívnek.

Mig ez a csere be nem következik, egymásután fog összeomlani családok és egyesek boldogsága.

Nyáralás Debreczenben.

— június 25.

Mulófélben van június gyümölcsérlelő hónapja, bár az idő, valószínűleg azért, hogy hadd legyen már egyszer igaza a nagyszakállu Falbnak is, idáig inkább borus, mint napfényes volt, inkább szellős, mint száraz, amiből sok minden következik; kevesebb fagyalt és sör fogyott el, mint más év hasonló havában, kevesebbet izzadtunk és kevésbé mutatunk vágyat elhagyni a várost.

A nagyanyáink bizony nyáron is csak elmaradtak a téli lakásban békeséggel és mint mondják, még pirosposzgasabb állapotban érték meg az őszi napnak ragyogását, hulló lombnak hervadását. Így volt régen. Banális dolog volna most dicsérni az elmúlt jó idők kétségbevonhatatlan erényeit. Nem vagyunk rosszabbak a régiéknél, sőt talán kevesebbet hejehujázunk, nagyobb gonddal, több munkával és nehezebb viszonyok között élünk, éppen azért szomjazzuk inkább a nyári pihenést és a szabad természetet.

A régi jó udvarházakban a kertek fainak bólingató lombja alatt kellemes volt hűsölni.

Mig a modern világ el nem kezdődött, minden házban volt kert. Más volt régen a város is. Mig most csupa kő és aszfalt, azelőtt nem építettek be minden

talpalatnyi helyet; tágasabban, nagyobb helyen laktak. Aztán, ha akartak volna nagyozni, sem utazhattak olyan könnyen, mint manapság, amikor az ember 4 frtos zónajegygyel elmehet nagy Magyarország egyik végétől a másik végéig. Családotul utazni pedig épen kockázatos dolog volt. Nem is utazott más, csak a katona, a garabonciás diák és a futó betyár, akit kergettek egyik határról a másik határra. Nem is jó szemmel nézték azokat az embereket, akik utaznak. Azt mondták rá, hogy jött-ment. Ez különben ma is használatos ezim, amelylyel hamarosan megtiszteltetik mindenki, a ki nem szereti a „maradás“-t. A debreczeni ember pedig kiváltképpen nem szeretett utazni. A história szerint tudvalevőleg körül volt árkolva, sövényezve a város, hogy könnyűszerrel lélek e kerítésen se ki, se be nem közlekedhetett. Idők multán mivel elszaporodtak a tornáczos, fehér házak, eltűntek az árkok. De megmaradt a mély ragoszkodás a földhöz. Süssön a nap akár milyen tüzzel, hévvel, a debreczeni ember bizony nem szalad meg az otthonától, hanem kiállja a forróságot és dehogyan betegszik bele, sőt még egészségesebb lesz tőle. Pedig itt a sugárnak nemesak melege, hanem olyan pora van, mint másutt sehol sem. Mondják a keeskeméti por hasonlít a debreczenihez. Fájdalom, nekem jobban imponál a debreczeni por. Mily szívesen átengednék ebben az elsőbbség pálmáját híres Keeskemét városának. De a porral is úgy vagyunk, mint sok minden egyébbel, amit megszokunk. Talán megdöbbenne szívünk, ha egy nap azt tapasztalnánk, hogy a szél a nagytemplom környékén nem port seper a szemünk közzé és a fényesen őrzött ruházataunkra, hanem csakis virágillattal áraszt el és enyhületes susogással esőkodossa arcunkat. Aztán a porért gazdagon kárpótol a Nagyerdő.

Szegednek van Tiszája, a melyre nagyon büszke és Debreczennek van Nagyerdeje.

A Tiszának régtől az a szokása, hogy azzal mutatja ki, mennyire szereti Szegedet, hogy koronkint elborítja vízzel egészen a házak tetejéig. Szeged népe azért mégis ragaszkodik a Tiszához és a város ott épült fel újra a romokon, a Boszorkány-sziget mellett.

Hát minékünk is olyan büszkeségünk a Nagyerdő, mint a mily büszkesége a szegedieknek a Tisza. A különbség az, hogy a mi Nagyerdőnk még nem csinált kárt bennünk, nem törekedett Debreczent elpusztítani a föld színéről; sőt ellenkezőleg, sötét árnyékában letörli az arcok verejtékét, a mogyorófafelek megsimogatják forró homlokunkat, mélységes esőndje megvigasztalja a beteg szívet; balzsamos levegőjével pedig fölűditi a fáradt tüdönket. Vigasztal, enyhít, gyógyít ez a nagyerdő, mintha szerető édes anyánk volna.

Nagy város lakója ritkán éri közelebb a csöndet, nyugalmat, mint a debreczeni. A „közúti vasuton“ alig néhány perc és körül fog a legmélyeségsőbb erdei hangulat költészete.

Ezért a nyári csendért, nyugalomért nem is kell megválnunk az otthonától, a megszokott munkától, a családtól, költenni sem kell a hosszadalmas utazásra. Azért mégis fürdőzünk, utazunk elégségs számban, bárha aránylag mégis kisebb számban, mint más város közönsége. Végre nem üdülhetünk valamennyien a Nagyerdőn, bármilyen kedves hely is. Aztán az utazás olesó és Magyarországon annyi a regényes, szép vidék, hogy a ki tehetiés nem nézi meg, mulasztást követ el. De az itthoni nyáralásnak is annyi kellemes oldala van azonkívül is, hogy nem kerül költségbe, sem fáradságba, hogy itthon is bátran nekivághatunk a nyárnak. Mégis csak szívesebben tánczolunk a Margitfürdőben, vagy a Dobos-pavillonban, mint egy ismeretlen fürdőhely ismeretlen közönsége között.

A kertek, amelyek a régi udvarházak telkéről eltűntek, a város környékén szaporodnak. Vidéken egy városban sines annyi nyári lak, mint Debreczenben. Izléssel épült, sokszor kiválóan díszes házak ezek, berendezésük modern s egyik-másik parkja valóságos kis paradicsom.

Olyan értelemben, mint másutt, Debreczenben nines is holt-idény, mert a társasélet csak annyiban változik meg, hogy a központból kiköltözik a Nagyerdőre, a főpiaczi korzó közönsége pedig pár óra át teszi székhelyét a nagyerdei sétányra.

Ujlaki Antal.

Kövé uram is nyeregbe ült s harmadmagával elvágatott Szoboszló felé. Az utczai strázsákat megkétszerezték s dob szóval hirdették ki, hogy aki befogadja a futó legényt szörnyü halállal fog meghalni.

Mig e hajsza tartott, a városház emeletén a Szalkai nótárius ur szépségs leánya álmatlanul forgolódott fehér csipkés párnái közt. Kerülte az álom. Maga előtt látta azt a daliás fiut, akit megsiratott a délután. Nem merte még a szívének se megmondani, hogy örül a Peti szökésének. Lázasan dobogott a szíve s mikor a hajna bevilágította a szobát, nótáriusné asszonyom elszörnyüködött a szépségs leánya halovány ábrázatján.

— Mi bajod virágsszalam, rozmarinogom? — faggatá édes szeretettel a nagyasszony leányát. A lány nem felelt semmit, csak a szívére mutatott. Csakhamar elhívták a kirurgust is, aki rázta-rázta nagy tar fejét és hogy ő is mondjon valamit, szennalevál forrázatot rendelt a betegnek s azután eltávozott.

A nagyasszony meg odaült a Juliska ágya szélére és hideg borogatásokat rakott fejére. A leány behunyt szemekkel,

feküdt, úgy látszott, hogy nagyon szenved. Egyszer aztán hirtelen lehányta homlokáról a vizes kendőt, kiugrott az ágyból és kétségbeesetten kiabált egy olyan nevet, melynek hallatára a nagy bürszékben ülő nótárius szájából kiesett a drága tajték pipa.

Alig tudták a szép leányt visszafektetni az ágyába. Mikor aztán elcsendesedett, egymásra nézett a két jó öreg. Keresték a rejtély kulesát, de hiába; végre is aztán abban nyugodtak meg, hogy a tegnapi izgalom ártott meg a Juliska egészségének.

Mindenre gondoltak, csak arra nem, hogy az ő szemüfénye szerelmes lehet Virág Petibe.

Pedig olyanformán volt a dolog. Juliska onnan nézte az utczai ablakból, mikor pálezázták a fiut. Elcsodálkozott a Peti paraszt büszkeségén, bátorságán mikor jajszó nélkül állta ki a durva ütlegeket. Előbb csak sajnálta a szép fiut, akinek az apja egy elszegényedett kores máros volt, később meg úgy érezte, hogy azt a nagy daliás embert a szíve keverte a bünbe s talán ha nem szeretett volna, nem jutott volna tömlöczbe sohasem. A

részvét édes érzéssé változott a leány szívében s mikor egy kissé jobban lett és meghallotta, hogy a hajduk hiába keresik a szökevényt, áldotta az Istent, ki befedezte oltalmával a bünös embert.

Eltelt egy félesztendő, de Peti nem került elő. A leány is kezdte feledni a fiu daliás alakját, sőt ha olykor-olykor rá gondolt, maga is megmosolyogta érzékeny szíve fellobanását. Mikor aztán Szováthi Dienes megkérte és hazavitte szép menyasszonyát a pályi kuriára, nagy boldogságában elfelejtette azt a két könyvesepet, melyet a fogoly, piros arcára hullatott.

... A városban is elfeledték Petit. Megnyugodtak abban, hogy vagy elemésztette magát, vagy kiment külső országba katonának. És nem is esalódtak, mert Peti, mikor értesült, hogy felhagytak üldözésével, emberségsen megköszönte az öreg temetőcsösznek a szállásadást és végtelen fáradsalmak közt három heti szakadatlan bujdosás után Lengyelországba menekült, hol az akkori mozgalmas időkben beállt katonának.

Rendszerető, pontos és bátor katona vált Petiből, kit felebbvalói annyira meg-

A debreczeni ipartestület meghiúsulása.

Debreczen, június 25.

Midőn 1884-ben az ipartörvény életbe lépett, Debreczen felvilágosodott, előre törekvő és a korral haladni akaró iparosai az ipartestület létrehozatalának szükségességétől áthatva, az első közt voltak az országban, kik mozgalmat indítottak arra nézve, hogy az iparügyeknek hathatós előmozdítására, valamint a munkaadó, segéd és tanonez viszony rendezésére és ellátására, hivatott, hatósági jogkörrel ellátott fontos ipartestületi intézmény létrejöhön.

A fennforgó körülmények s a helyi viszonyok tekintetbevétele mellett meg is tettek mindent, a mit a cél elérése szempontjából szükségesnek és jónak láttak, azonban az önzetlen ügyszeretethől lelkesedéssel megkezdett munka, a le nem küzdhető ellenszenv, bujtogatás és félrevezetés miatt az iparügyeknek nagy kárára meghiúsult.

Ezen idő óta az iparos kör és a testület barátai ismételtelen megkísérelték a testület megalakítását, de ezen munka is, kárba veszett, eredménytelen lett.

Hosszabb szünet után az iparos körben ismét felvetett a kérdés, hogy a mennyiben ezen hosszuidő alatt az ország különböző részeiben nemesak a nagyobb városokban, de az apróbbakban is egymásután alakulnak a testületek, másrészt pedig, miután ezen idő alatt arról győződünk meg, hogy sok félrevezetett iparos ma már tisztábban lát és félrevezetéséről meggyőződött; továbbá a világban járt újabb iparos nemzedék a társulásnak hive és így a testület barátjai tetemesen megszapordtak, most már a siker biztos reményével indítsunk újabb mozgalmat a testület megalakítására.

Az iparos kör közgyűlésének határozatából kifolyólag meg is indítottuk a testület létesítésére irányzott, mindenre gondos figyelemmel kiterjedő nagy munkát, mert meg voltunk győződve arról: hogy ha a törvény erejénél fogva az összes iparosok tömörülve egy testet, egy egésznek fognak képezni, így együttesen az iparügyeknek sokkal hasznosabb szolgálatot tehetnek, annak javát, előnyét sokkal si-

keresebben munkálhatják, mint most szét-szórva, szétforgácsolva.

Mert megvoltunk győződve arról: hogy ha még hézagos, nem teljes, sok kívánni valót hagy is fenn a törvény: az elnyert jogokkal mégis élni kell, részint hogy a már birt jogokat az ipar érdekében mi magunk gyakoroljuk, részint hogy a testület működése közben, a törvény hiányait alaposan és minden részleteiben megismervén, a törvény annak idején leendő átalakításán szerzett tapasztalatainkat érvényesíthessük.

Mert meg voltunk győződve arról: hogy a testület létrejövetele esetén, az iparos osztály volna jogainál fogva legelső és legközvetlenebb öre törvényben biztosított jogainak és az azok ellen vétőknek és így saját érdekeinek leghathatósabb védője.

De meg voltunk mi győződve a testület létrehozásának szükségességéről másfelől azért is, mert tudjuk, hogy a törvények folytán a régi társulatok azon jogai hogy szegődtesse és szabadittassanak megszűnven; a legtöbb társulat — mint-hegy fennállásának többé semmi létalapja nincs apránként fel fog oszlani a mint már eddig is többek feloszlottak és feloszlófélben vannak, és így még az a laza kötelék is a mi eddig az iparosokat össze tartotta, 2—3 nagyobb társulat kivételével mindinkább széjjel fog foszlani, s kihal az iparosokból a szellem, mely őket eddig társulati kötelékben tartotta.

Szükségesnek és üdvösnek tartottuk mi a testület megalakítását kiváliképpen pedig azért, mert meg voltunk és meg vagyunk teljesen győződve arról; hogy az iparosok egy szervezett testületet alkotnak, abban az ipar ügyeknek minden ágát felölelik s' hasznos tevékenységüket ezen igenlő körét összepontosítják, érvényre juttatják, — az iparosoknak a közügyeket tenni, alkotni tudó harcosai ezen tág keretben nemesak a maguk speciális szakmájuk de az egyetemes ipar ügynek, és ez által nem csak helyi, társadalmi, de állami közgazdasági kérdésekben és üdvös és hasznos szolgálatot tehetnek.

Igy az ipar ügyek városunkban rendeztetvén; a testület akár ipar, akár más közérdekű ügyekben mintegy 1500 iparos képviselőtében és azoknak nyomós támogatása mellett szavát minden körülmények

közt oly súlyllyal vethetne a latba, a mit az iparos osztály soha sem birt, és szervezetlenül, tömörülés és egyesülés nélkül sohase is fog birni.

Ebből kifolyólag az iparos osztály oly respektálásban részesülne, a társadalomban olyan állást foglalna el, a milyen őt számánál és a közvagyonosodás teré kifejtett teremtő ereje által méltán megilleti, és a milyenben a nyugoti államokban és mindenütt részesül.

Fájdalom, a fent jelzett célok elérésére irányult törekvésünk egy lelkes csapat és annak -élén álló Tóth Kálmánnak egy évi igazán odaadó, fárdságot nem ismerő nemes buzgósággal teljesített tevékenysége, a vázolt nemes és üdvös eszmék megesontosodott ellenségeinek újabb és eléggé nem korlátozható ellenzésén, cselekményén ismét és bizonyára végképp hajótörést szenvedett.

A szép reményekkel, a megvalósulás sikerével biztató testület megalakítása az ipar ügyeknek végtelen nagy kárára, ellenségeiknek nagy öröme ismét és végképp meghiúsult.

A testület megalakításának elejtése, meghiúsulása, annyival fájdalmasabban értek bennünket és annál kínosabban hat a testület barátjaira és annak megalakításán fáradozókra, mert látjuk és a miniszteri leiratban is konstatálva van: hogy a törvények értelmében a testület megalakításához megkívánt kétharmad többség meg volt és így a nagy méltóságú miniszter urnak a törvényből kifolyólag törvény és igazság szerint feltétlenül jóvá kellett volna hagyni a felterjesztett alapszabályokat.

Jóváhagyás helyett azonban azon indokolással; hogy miután az iparosoknak egy jelentékeny része — habár indokolatlanul — mindenképen ellenzi a testület létrejövetelét, és így ha megerősíténé az alapszabályokat, a testület ez ellenséges küzdelmek mellett hasznos és üdvös eredményeket nem szülne, — azt ezuttal jóvá nem hagyja.

Igaz ugyan, hogy a miniszter ur ő nagyméltósága leiratában kimondja: hogy „a maga részéről mindenestre kíváncsnak, sőt szükségesnek tarja, hogy Debreczen város területén az ipartestület, mely az itteni képesített iparosok nagy száma és az erők egyesülésével járó előnyök

szerettek, hogy egy év múlva őrmester lett belőle. Husz évig szolgálta becsülettel a hadsereget, míg végre a szíve visszahozta őt Debreczenbe. Nem ismert rá senki, mikor hazaérkezett. A büntetéstől már nem kellett félnie, mert ügye elévült.

Egy kis vagyont is hozott haza a katonaságból s el kezdett gazdálkodni. Gyarapodott napról-napra. Vagyonának hire ment s a módosabb gazdák szívesen nyitottak ajtót a negyven éve daczára még mindig erőteljes, daliás embernek.

De Peti ügyet sem vetett a leányokra. Az a két könyesepp, mely az arczára hullott husz év előtt, még mindig meg volt az emlékezetében. Tudta, hogy hol laknak Szováthi Dienesék, de sohasem fordult a portájuk felé, mert úgy gondolkozott, hogy mit keresne ő ott az uri kastélyba, ahol már őt régen elfeledték.

Pedig sokszor készült odamenni, hogy megköszönje azt a két könyeseppet, mely a városháza ablakából arczára hullott. Hiszen, ha az a leány rá nem nézett volna, ott halt volna meg az akasztófán. De nem ment. Egyszer látta csak azóta Juliskát, de az nem ismerte meg és köszönősen ment el mellette.

1762-ben az őszi vásárra sokan jöttek be a vidékről Debreczenbe. Szováthi is hajtatott be egy farka sertést, melyért néhány ezer forintot kapott. Két gazember kileste, mikor a bankókat zsebébe tette s elhatározták, hogy utját állják a pályi ut melletti erdőbe.

Ott volt a vásárban Vig Peti is. Jármos ökröket vett s napszállat után ha zahajtott azokat a pályi ut mentén fekvő tanyájára. Sötét este lett csakhamar, zuhogott az eső s a csordások káromkodva terelgették a menydörgéstől megszilajodott állatokat. Peti egy kis kordén haladt a hajtás után, elmélázva, elgondolkozva. A mostani sintértelepen tul egyszerre csak kétségbeesett sikoltozást hallott, miért is a hang irányában nógatta lovát. A foszladozó felhők közül egy pillanatra kibukkant a hold, melynek halvány fényénél Peti felismerte a Szováthi négy vasderes lovát. Tisztában volt a helyzettel. Leugrott kordejéről s az egyik banditát, ki éppen a Szováthiné nyakát fojtogatta, úgy vágta a sáros kocsikerékhez, hogy menten kiszállt belőle a lélek. E pillanatban a másik gazember markolatig döfte kését a Peti hátába úgy, hogy a szálás ember

jajszó nélkül bukott a sárba. A nagy lár-mára csakhamar odasiettek a hajcsárok is és megkötözvén a menekülni akaró rablót, azt ártalmatlanná tették.

Peti meg ott vonaglott a földön, vivódott a halállal. Iszonyu sebet bekötözték és Juliska a maga fehér kendőjéből törölgette le a verítéket megmentőjük arczáról. A haldokló hálásan emelte szemét a szép asszonyra és forró esőkökkel halmozta el Szováthyné kezét. Betették azután a kocsiba és hazavitték a sebesültet a kastélyba. Csak ott ismerte fel Juliska Petit, akit huszonkét évvel ezelőtt megsiratott. Maga fogta be puha fehér kezeivel megmentője szemét, ki saját életével hálálta meg azt a két könyeseppet, mely az emeleti ablakból odahullott az arczába évekkal ezelőtt.

Vig Petit eltemették. Sirjáról sohse hiányzott a koszoru. A betyárt meg három nap múlva felakasztotta a váradi hóhér a piac közepén . . .

Igy vagyon ez feljegyezve a debreczeni levéltár megsárgult lapjain . . .

folytán az iparosok anyagi helyzetének javítása körül nagy eredményeket mutat-hatna fel."

Es ebből kifolyólag fel is hívja és utasítja a hatóságot, hogy hívja össze ismét az iparosokat, magyarázza meg nekik és világosítsa fel őket a felől: hogy mily fontos tényező az ipartestület, és hogy az erők tömörülése mily nagy mértékben volna hivatva az iparügyeket sikeresen előmozdítani, hogy így az iparosok ezt megértvén újból hozzák össze a kétharmad többséget és akkor szentesíteni fogja azt.

Ha a kegyelmes miniszter ur megkísérelte volna az előtte több alkalommal megjelent deputációt kapacitálni és őket a testület előnyeiről fölvilágosítani, nyomban meggyőződhetett volna arról, hogy ez falra való borsóhányás, s ha az ipartestület akkor fog létrejönni, amikor a t. eszmadiák és társaik be fogják látni annak szükségét, akkor annak az ideje a beláthatatlan messzeségbe vész el.

Es épen ezért a hatóság felhívásának, magyarázásának most már nem lesz semmi fogantatja, eredménye, még talán akkor se, ha azt ő nagyméltósága, a miniszter ur fogantatosítaná.

Kapacitálhatja és magyarázhatja már a testület előnyeit akárki, a eszmadia urak és érdektársaik most már a markukba nevelhetnek s önelégülten tekinthetnek vissza felirataikra, ferdítéseikre, rágalmaikra és ez ügyben kellemes budapesti utazásaikra, mert azok számukra a kívánt gyümölcsöt megtermették, kívánságuk — talán várakozásuk ellenére is — teljesült.

A midőn a testület megalakításán fáradozók óhajai meghiusultak és így ezen ügy a napirendről valószínűleg végképen lekerül — vagy legalább is, míg e törvény változást nem szenved, — mint az iparos kör elnöke, úgy is mint e városnak olyan iparosa, ki a jó ügy érdekében kezdettől fogva fáradozott, ez alkalommal kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy: akkor, a midőn a 84-ik ipartörvény az iparosoknak ügyeik elintézését saját kezükbe tette le és ezt a testület ellenzői könnyelműségből vagy gyermekes daczból vissza-utasították, megfosztván ezáltal a többi iparosokat is attól, hogy e jogokkal élve az összes iparosok a közügy javára munkálkodhassanak, — azon szögyen, amelylyel a közvélemény a debreczeni iparosokat — az élnetlenség és kiskoruság eme nyilvánulása miatt — sújtja, ne érjen bennünket, hanem érje azokat, kik a testület megalakítását lehetetlenné tették.

Debreczen, 1899. Julius 25.

Serli Ede.

Az ohati épületek.

— A jog- és pénzügyi bizottság ülése. —

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután tartott ülésében több egészséges eszmét hallottunk.

Sajna! azok nem mentek mind keresztül, de hiszen ez az eszmék sorsa és senki sem csodálkozik ezen, ha meggondolja, hogy nálunk nehezen megy az utörés munkája s amit megtehettünk könnyen, idejében, azt elkésve a legtöbb esetben már haszon nélkül tesszük meg.

A jog- és pénzügyi bizottságban Márk Endre ugyanis azt ajánlta, hogy az ohati épületek megváltása kapcsolatosan tárgyalassék a Hortobágy jövedelmezőbbé tételével. Márk Endre alaposan meg is okolta ezen indítványát, mely minden ízében egészséges és amelyben már most van gondoskodás arra nézve, hogy a szomszéd vidék társadalombomlasztó nézetei gyökeret ne verhessenek városunk belételeiben.

Márk Endre nyíltan szól és okosan. Nem festette a falra az ördögöt, hanem rámutatott jövő esélyeire. S ha nem hallgatta meg a jog és pénzügyi bizottság fi-

gyelmezhető szaván, ennek oka talán abba keresendő, hogy minden építést bármily üdvös legyen is az ideges idegenkedéssel el fogadunk.

Egyébiránt az indítvány, melyet Zádor Lajos is védelmébe vett a leszavaztatás daczára is értékes maradt és ha Szabó József főszámvevő azért nem kívánta a két dolgot együtt tárgyalatni, mivel a Hortobágy jobb kihasználása igen kényes kérdés, mi erre azt feleljük, hogy a Márk Endre indítványa meg egészséges voltánál fogva éppen alkalmas volt volna ezen kényes kérdés sikeres megoldására.

Egyébiránt az ülés végén hosszas vita után a bizottság többsége leszavazta a Márk Endre és a Zádor Lajos egyezős indítványát. — Ugyanez lett a sorsa Király Gyula amaz indítványának is, hogy a bizottság néhány tagot küldjön ki az épületek értékelésére, — mire egyhangulag elfogadták azt, hogy az épületek megváltassanak, még pedig a belső ohatiak 18,500. a külső ohatiak 21,500 frtéért. A 40000 frt megváltási ár községi adó alap pénztárból vétessék kölcsön, melyet a birtokok béréből törlesztenek le.

A nőipariskola kiállítása.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 25.

A debreczeni jótékony nőegylet által már öt év óta fentartott nőipariskola kiállítása tegnap nyílt meg. A batthányi-utcai iskola három tantermében van felhalmozva az a sok szebbnél-szebb és hasznosabbnál-hasznosabb munka, a mely bizonyossága annak, mennyire hasznos intézmény a nőipariskola. A nőipariskola különösen azért érdemel elismerést, mert nem felesleges és fényűzésre szolgáló czikkek készítésére tanítja növendékeit, hanem a mindennapi életben előforduló dolgok és háziteendőkét tanítja szakszerűen. A kiállításban azért a gyakorlati hasznu tárgyak mellett igen sok művészi kivitelű díszesebb munka is látható.

Elismeréssel adózunk a nőipariskola létesítéséért és fentartásáért a debreczeni jótékony nőegyletnek. A szép eredményért pedig az igazgatónő Kubek Erzsébet, továbbá Zalai Erzsike és Nemes Emma kisasszonyokat, mint az iskola fáradozó tanítóit illeti a dicséret.

A kiállítás első osztályát a fehérnemű munkák alkotják.

A varrás ábe-jétől a gomb és a felvarrástól, egész kész női kelengyéig találunk itt mintákat. Női- és férfi varrott fehérneműek szabása, kézen és gépen készíve, látható alakban és mintában. A teremben kiállított tárgyak legszebbikét, egy gyönyörű fésülő köpeny, agur-disszel. Békessy Mariska k. a. készítménye és egy teljes női kelengye Tabódy Erzsike k. a. készítménye képezik. Az osztály tanítója Zalai Erzsike kisasszony.

A második, azaz a női ruha és gyermek varró osztály kiállításának tárgyai nem annyira feltűnők mint hasznosak. A növendékek által készített ruhák, rovábbá esinos kötők és gyermek-ruhák vannak itt kiállítva.

A növendékek az intézet ezen osztályában megtanulják ruháikat teljesen elkészíteni. Gépen, kézzel varrni, derék, kötő és a gyermek ruha szabást.

Ez osztályt Nemes Emma k. a. tanította.

A szabásról készített tanulmány rajzok bekötve vannak kiállítva.

A terem közepén a növendékek esinos szabadkézi rajz és festmény mintái dicsérik Váncsa György rajztanár szorgalmát.

A harmadik a Fézimunka osztály a kiállítás legszebb része. Szebbnél-szebb műhímzések és dísz tárgyak vannak itt

felhalmozva. Különösen szép az iskola ajándéka egy kályha ellenző, melyet az intézet Szathmáryné Veres Teréz a debr. jótékony nőegylet elnöknőjének készítet. Kiváló szépek: Czégely Gizella k. a. tüfestése egy zsebkendőtartón, — Borzsovay Róza divány párnája és egy fénykép tartója, Konrad Margit szép japán stílusú fénykép tartója, Szikszay Margit és Vágó Ilona kisasszonyok egy-egy oltár terítője és Takács Viola k. a. kályha ellenzője.

A díszes és tanulságos kiállítást igen ajánljuk a nagy közönség figyelmébe.

K.

Tanügy.

⊙ **Rajzkiállítás a főreáliskolában.** Mint minden iskolai év végén, az állami főreáliskola az idén is rajzkiállítást rendez a tanulók dolgozataiból. Az ügyesen csoportosított és legnagyobb részben szép kivitelű rajzok f. hó 26. és 27. napjain tekinthetők meg a főreáliskola geometriai és szabadkézi rajztermeiben, naponkint d. e. 9—12 óráig. A kellemes és tanulságos látványt nyújtó rajzkiállítást ajánljuk a szülék és iskolabarátok figyelmébe.

NAPI HIREK.

— **Királynénk beteg.** Erzsébet királyasszony, a ki a múlt hét óta tudvalevőleg a Bécs közelében levő lainzi kastélyban tartózkodik, ma érkezett hírek szerint nem a legjobb egészségnek örvend. Nagyon sápadt és erősen megöregedett. Járásközben minduntalan pihenni vágyik és a lainzi parkban a padok számát is szaporítani kellett.

— **Tanácskozás.** Az orsz. középiskolai tanáregyesület közgyűlésének előkészítése czéljából alakított szerkesztő és sajtóügyi bizottság holnap, azaz vasárnap délelőtt 10 órakor a városház a kistanácsteremben tanácskozást tart.

— **Képviselő választók száma.** Debreczen város központi választmánya az összeíró küldöttségek munkálatai alapján össze állította az országgyűlési képviselő-választók 1899. évre érvényes ideiglenes jegyzékét, amely szerint a képviselőválasztók száma utazánként és kerületenként így oszlik meg:

I. választó kerületben:

Péterfián	644
Csapó utczán	447
együtt	1091

II. választó kerületben:

Hatvan-utczán	441
Piacz utczán	752
együtt	1193

III. választó kerületben:

Kossuth-utczán	509
Varga utczán	678
együtt	1187.

A három választókerületben tehát összesen 3471 választópolgár iratott össze, 283-mal több mint 1898-ra. A választók száma szaporodott Péterfián 86, Csapó-utczán 46-tal (vagyis az I. kerületben 132-vel); Hatvan-utczán a szám változatlan, — de már Piacz-utczán 130 a növekedés; Kossuth-utczán 23 a szaporodás, Varga-utczán 2-vel kevesebb a létszám; e szerint a III. kerületben 21-gyel többen élhetnek legszebb polgári jogokkal, ha netalán erre alkalom nyílnék, amit természetesen nem kívánunk.

— A debreczeni dalegylet hangversenye.

A dal minden igaz barátja előtt, nevezetesen július 4-ike. A dalegylet ugyanis a külföldi diadalmos útja után a helyi nyilvánosság előtt először fog hangversenyt rendezni. A közönség, mely oly kiváló érdeklődéssel kísérte dalárdánk külföldi nagyvállalkozását, elismerését most azzal fejezi ki, ha minél nagyobb számban vesz részt a hangversenyen, mely július 4-én, **Mácsay Sándor** karnagy vezetésével és **Rácz Károly** zenekara közreműködésével, a nagyerdői vigadóban lesz. A dal- és zeneestély műsora a következő:

Mi volt nekedem a szerelem, Gaáltól. Bár merre jár tekintetem, Lányitól. Késő vágy, Dr. Horváth Ákostól. Muzsikálnak, harangoznak, Lányitól. Országos bordal, Therntől. Rákóczy-induló, Rácz Károly zenekara kíséretével Hubertól. Belépti-díj személynként 1 frt. Család-jegy 3 személyre 2 frt. Kezdeté este 8 és fél órakor. Alapító vagy pártoló-tagsági aláírást a pénztár a dal-estélyen elfogad. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Az elnökség.

— **A tiszavidéki ágost. hitv. evang. egyházmege.** Június 29. és 30. napjain tartja évi közgyűlését *Debreczenben Materny Lajos* főesperes és *Meskó László dr. esp.* felügyelő elnöklété mellett. — Jun. 29-én vagyis szerdán bizottsági ülések tartatnak, d. u. 5 órakor pedig isteni tisztelet lesz, melyen **Révész János** nagybányai lelkész tart egyházi beszédet, isteni tisztelet után gyámintézeti közgyűlés és elő értekezlet. — Másnap június 30-án, csütörtökön, d. e. 8 órakor kezdődik istenitisztelettel a rendes közgyűlés.

— **Díjnokok figyelmébe!** Mindazon bármily hivatalokban, avagy intézetekben díjnoki minőségben alkalmazottak, kik óhajtanának belépni a díjnok mint segélyező s nyugdíj egyesületbe, sziveskedjenek megjelenni a folyó évi július 17-én az az vasárnap délután 2 órakor **Iklódy János** egyleti jegyző által a Hungária épület II-ik emelet adóügyi hivatalába tartandó értekezleten.

— **A Simonffy-ház eladó.** Az épülő vargaszin mellett levő szomszédházat, tulajdonosa **Simonffy Emil**, több városi bizottsági tag tanácsára, megvétel végett a városnak százkétezer forintért, ezuttal először, ajánlotta föl. Ámbár a ház jelenleg jóval több tiszta haszonbért hoz, mint a mennyire a megszabott vételár kamatozásából számíthatni; tulajdonos — mint beadványában kifejti — a jövedelme jelentékeny csökkenéseért cserében csak a tőke nyugalmasabb kezelésében lelno kárpótlást.

— **Ajándék a szegényháznak.** A városi szegényházat **Márk Endre** egyházkerületi és kollégiumi ügyész ismét szép és becses ajándékkal lepte meg. A szegényház imaterme számára csinos fiszharmoniumot küldött. Ugyanő Karácsonykor bibliákat és zsolnárokat ajándékozott az ottani szegények lelkiépülésére, apósa **Lengyel Imre** egyh. megyei gondnok és **Lengyel Imréné** urnő pedig, nemrég szószékkel, urasztalával és diszes terítővel szerelték fel a városi szegények imaházát.

— **Az első amateur kerékpár pályaversenyen,** amelyet a debreczeni kerékpár egyesület jul. 3-án rendez versenybíró **Dobieczki Sándor**, célbíró **Jekelfalussy** tábornok lesz. A verseny a következő számokból fog állani: Megnyitó verseny (1000 méter) vendégek versenye (2000 m.) főverseny (4000 m.) műkerékpározás, nyeretlenek versenye (1000 m.) lassu verseny (333 m.), vegyes verseny (2000 m.) és vigasz verseny (2000 m.). A közönség számára tribünöket is építenek.

— **Névváltoztatások.** **Stein Simon** m. kir. államvasuti mérnök vezetőknévénél **Szendére, Váncsa Mihály** debreczeni lakosnak pedig **Erdélyi**-re kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **A hortobágyi vásár.** Csütörtökön tartották meg a hortobágyi állatvásárt. De bizony gyengén sikerült az. A Hortobágyon már hetek óta nem volt eső s a hosszú szárazság nyomasztólag hatott a vásári forgalomra, megszorította a forgalmat az a még kevésbé megszokott intézkedés, hogy minden darab jószág után, amelyet a vásárra hajtának, előre passzuszust kell váltani. Ennek ezután az a következtetése, hogy sok gazda aki eddig 50-60 marhát behajtatott a vásártérre, most csak néhány silány jószággal tett próbát, ha vajjon elkél-e? Pedig az ökröket és jobb minőségű tehenekeket sokan keresték s elég jól is fizették, csak hogy ezekből kevés volt a kínálat.

— **Biciklista verseny.** Kék-sárga zászlót himbál a szél a Kossuth-utca torkolatánál. Azt jelenti a lobogó, hogy július 3-án biciklista verseny lesz.

— **Próba éneklés az izr. templomban.** A zenedekedvelőknek bő alkalom nyílt az utóbbi időben szép hangokban gyönyörködni. Az izr. templomban próbaéneklésre meghívott kántorok hétről-hétre tartanak előadásokat és valóságos operai élvezetekben részesítik a közönséget. Különösen mostanában a brody-i kántor éneklése alkalmával telt meg a templom igen szép közönséggel. Tegnap este **Perczel** tábornok is meghallgatta a szóló énekét.

— **A torna-egylet közgyűlése.** A „Debreczeni Torna-egylet“ a múlt vasárnapra hirdetett, de a csekély részvét miatt határozathozatal nélkül szétoszlott rendes évi közgyűlését holnap, f. hó 26-án, d. e. 10 órakor tartja meg Péterfia utca 76 sz. a. helyiségében a már közölt tárgysorozattal. Ezen gyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozni fog. Az elnökség.

— **A színház új lépcsőház építése.** A színházi új lépcsőház építésére két ajánlat érkezett be. A költségelőirányzatból **Rösler Richard** mérnök 5%-ot, **Horváth és Biczó** társvállalkozók pedig 4.5%-ot engednek.

— **Új rendszer lóeladásnál.** A gazdaközönség utóbbi években az országos vásárokon azt tapasztalta, hogy szivesebben vásárolja a lovakat, ha páronként hajtják be, míg a tanulatlan esikóknak kevesebb az értékük. A városi ménes r. bizottsága ez okból az augusztusi vásárra csak is kocsiba fogott lovakat hajt be. A lovak behajtása **Markovics** ménesmester felügyelete alatt történik.

— **Sohse halunk meg.** A Kossuth-utca végén a kut fenekéről ma reggel borizú hang kiáltotta:

— Sohse halunk meg!

Arra ment egy rendőr és egy szekeres és kihúzták a halál torkából is kedélyesen kurjongató embert **Hal Pál** személyében. Ez a férfiú részben favágó, részben csavargó, részben pedig, mint részeg szokott feltünni. Ezuttal utóbbi minőségében jelentkezett a kut fenekéről, ahova vízmerés közben zuhanhatott. A vig öngyilkosjelöltet a rendőr magával vitte, hogy a kaland fíradalmait kipihentesse vele.

— **Talált óra.** A 16. számú rendőr a Kossuth-utczában, a Konecs-féle bolt előtt női arany órát talált lánczostól, melyet a becsületes, szegény rendőr a III. kerületi rendőrkapitányságnál tett le.

— **Intelligens koldus.** A nagyerdőn tegnap egy intelligens külsejű ember koldulgatott. A ki nem adott neki alamizsnát, összeszidta, amíg feltűnt egy rendőrnek. A kérdészködsre így mutatkozott be:

— Én Doroszlai Arthur gyógyszerészsegéd vagyok.

Bekisérték.

— **A verseny minden téren,** de legkivált a magyar hírlapírás terén, bámulatos eredményeket idézett elő. Ennek köszönhető, hogy a magyar hírlapírodalom Európában az első sorba küzdötte fel magát. S a magyar lapok közt is vezet a Pesti Hírlap, közleményeinek bősége és változatossága, forrásainak gazdagsága, munkatársainak száma és elismert kvalitása tekintetében egyaránt. Hogy pedig napjainkban annyi a jól szerkesztett napilap, abban is nagy érdeme van a Pesti Hírlapnak, mely igen sok téren végzett husz év óta uttörő munkát s melynek minden új ötletét, újítását folyton utánozni igyekszik a többi. Voltak és vannak azonban a Pesti Hírlapnak oly ötletei is, mint az előfizetőközönségnek nyújtott kedvezmények, melyeket még nem utánozt, mert nem utánozhat a sajtó többi része. Ilyen a Pesti Hírlap naptára is, melyet minden évben minden állandó előfizető ajándékkal kap s mely — mint a szerkesztőség velünk közli — a folyó év végén ismét többféle meglepetést fog hozni (sorsjegyek és új kedvezményekre való utalványok alakjában) azoknak, akik a Pesti Hírlap előfizetése révén a naptár birtokába jutnak. S ennek a megszerzéséhez nem kell egyéb, csak hogy valaki több hónapra át szakadatlanul járassa a lapot a következő félévben. Szolgál azonkívül a Pesti Hírlap az ő előfizetőinek minden hónapban egy kis praktikus jegyzék-naplóval. Azt már emlitem sem kell, oly közismeretű tény, hogy a Pesti Hírlap nyújt ma legtöbb olvasni valót közönségének, mert egyik lap sem jelenik meg hasonló terjedelemben (naponként 20-24, vasárnapokon és ünnepeken 32-48 oldal.) Az is elismert dolog, hogy vezérezkiket a legkitünőbb publicisták, tárczáit csupa elsőrendű jeles írók írják, rovatvezetői, belső munkatársai a legkiválóbb hírlapírók. — Előfizetési ára pedig akár a legkisebb lapé: havonként 1 frt 20 kr., negyedévre 3 frt 50 kr., mely a kiadóhivatalhoz (Budapest, V., Váci-körút 78.) czimzendő, honnan mutatószámokat is lehet kapni. Aki pedig a Párisi Divat czimű, elsőrendű és fényes kiállítású heti divatlapot is jártni kívánja, az a Pesti Hírlappal együtt előfizetve, épen féláron rendelheti meg, (vagyis félévi 4 frt helyett 2 frtért.)

Előkészületek a tanárgyűlésre.

június 25.

Az országos középiskolai tanáregyesület debreczeni nagygyűlésre vonatkozólag az alábbi felhívások közlésére kértünk fel:

I.

Az országos tanár-egyesület hortobágyi kirándulása. Az országos tanáregyesület közgyűlése alkalmából alakult kirándulást rendező bizottság e hó 22-én délután értekezletet tartott s ezen a hortobágyi kirándulásra nézve a következőkben állapodott meg: Július 6-án reggel 8 órakor külön vonattal indul a társaság az államvasutak nagy állomásáról a kirándulásra s a Hortobágyra 10 órakor érkezik. Rövid villásreggeli után a tanáregyesület tagjai az ott rendelkezésre álló kocsikon fogják a gulyákat, méneseket stb. megtekinteni. Déli 1 órakor ebéd s délután 3 óra 26. perczkor a rendes vonattal visszatérés. Érkezés Debreczenbe 5 óra 36. perczkor. A kirándulásra a bizottság a helybeli vendégeket is szivesen látja s ezek a külön vonatra személyenként 60 kr-ért kapnak jegyet s az egész ellátásért 1 frt 50 krt fizetnek. Ugy a külön vonatra érvényes, mint ellátási jegyek folyó évi július 2-ig **Király Gyula** város tanácsnok hivatalos helyiségében és **Szent-Királyi Tivadar** kereskedésében válthatók.

A nagy-bányai kirándulásra a tanár-egyesület tagjai közül már száznál többen jelentkeztek s minthogy több kiránduló elszállásolása akadályba ütközne, erre a jelentkezések már be vannak fejezve. A kirándulási bizottság.

II.

Elszámolás és felhívás: A tanár-egyesületi közgyűlés tagjai elszállásolási költségeinek fedezésére alólírott kezeihez eddig a következő szíves adományok folytak be; u. m. Dr. Kola János, Láber Mihály, Csath Zsigmond, Szilágyi Imre, Aczél Géza és Berger Jenő uraktól 5—5 forint. Balázs Ödön, Eritz Ernő, Dicsőffy József és Tárkányi Péter uraktól 3—3 forint. Mile Pál, Otrókócsi Végh János, Czabán Dániel és dr. Tüdös Kálmán uraktól 2—2 forint. Medgyessy Ferencz, Gerster Gyula, Kajári Lajos, Latinovics Mihály, Budaházy Albert, Tatay Ferencz, Sz. Szabó László, Szojka Gyula és Fráter Gyula uraktól 1—1 forint, összesen 59 forint. Amidőn az igen tisztelt adakozóknak a bizottság nevében meleg köszönetemét nyilvánítom, egy-szerszint felkérem a t. közönséget, hogy a fenti célra szánt becses adományait minél előbb kezeimhez juttatni sziveskedjenek. Oláh Károly tanácsnok.

III.

Felkéretnek azon t. urak, testületek és intézetek, akikhez a tanár-egyesületi közgyűlés elszállásoló bizottsága által szállások, fogatok és adományok gyűjtésére vonatkozó nyomtatott felhívások küldettek, hogy azokat kitöltve vagy üresen legkésőbb 48 óra alatt a katonai ügyosztályhoz (Hungária-palota II. emelet 15. ajtó) visszajuttatni sziveskedjenek.

CSARNOK.

Főltámadás.

Regény. 32.

— Irta: Oriol. —

(Folytatás.)

Vogel dr. szellemeskedő kedvében van s élénken vág közbe.

— Hja, de a szív nem hallgat az orvosok intelmeire. Epen azért, mert a szívnek saját idegduczai vannak, ezek mint rebellis elemek gyakran emancipálják magukat az agy befolyása alul Innen a sok boldogtalan házasság. Mikor az idegduczok lobja elmulik, az agy megboszulja magát a szíven.

— Az ön szegény barátjának tilalmas a szerelem. Különösen, ha rajongó természetű, annál gyorsabban bekövetkezhetik a katasztrófa.

Abay halotthalvány arca szinte merev a fájdalomtól, a mint fölemelkedik a támlásszékről.

— Ertesítsen boldogtalan barátja soráról.

Gépiesen nyújt kezét az orvosoknak s kissé fátyolozott hangon kérdezi.

— Nősülni akar a szegény fiu. Mit mondanak hozzá.

— Ah, ah! -- hangzik egyszerre a két orvos ajkáról a csudálkozó fölkiáltás. — Le kell beszélni erről a ballépésről. . . Ez nehéz, folytatja Vogel. — Gondoljon a természet törvényére. A szerelem, ha szenvedélybe csap át, nem áll szóba az észszel és nem fogadja el a tudomány érveit. A szív háborút kezd akár az egész világgal is, csak hogy czéljét elérhesse. Tapintatos és elmés módon talán ki lehet gyógyítani a szerelemből. A leánynyal pedig mindent meg kell értetni.

Megsemmisülve fájdalmas hangon szól Abay.

— Meg fogok vele értetni mindent . . .

*

A meghalás szörnyű gondolata mind nagyobb kétségbe, rémületbe ejti. Gyötrő fájdalommal céltalanul jár-kezel az utcán, melyen leirhatatlan láрма van; zajongó gyermekek serege kíséri a veteráne gylet

kardesörgető dereshaju vitézeit, kik muzsikaszó és nagy dob hangjai mellett ünnepélyes mozdulatokkal lépkednek. És e rémitő zsvaj közepette ott áll szívében a halál vérfagyaló bujával maga előtt látva pünkösdi büvös reggelén az örületes vigszagot, az erőtlől és jókedvtől duzzadó kaczagó életet, mivel sem törődő könnyűvérűségében. Még sokkal szebbnek látja most az életet, melyhez alig lehet már reménye és e gondolatnál kezét sebére szoritja, ugy fél, hogy az fölpattan s melébe patazkik minden vére.

A mindenről való lemondás eszméjével foglalkozik, pedig ez a gondolat ugy éget és fagyaszt és mégis érzi, hogy le kell mondania, mert szakadékonny czérnaszálon függ az ő léte, minek közné hozzá annak a szép leánynak viruló életét? Engesztelni kívánja szívét, mely oly teljes odaadással csügg a választott lényen, aki egyedül látszott számára teremtvé lenni, de szenvedését csak fokozza az elválás kínos érzete.

(Folyt. köv.)

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Konecz Ákos.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal

Eladó ház.

Debreczenben a Bethlen-utca 19. számú (Kismester-utca 1108.) beltelkes ház örök áron eladó, esetleg bérbe kiadó.

Értekezhetni Márk Endre collegiumi főügyész urral Debreczenben, vagy Kálmán Lajos ügyvéddel Bösörményben. 627-3-1

Köszönet és ajánkozás.

Alulírott Plangger Fr. községi orvos urnak Mühluban Innsbruck mellett ezen az uton mondja legbensőbb köszönetét a nehézkor teljes gyógyításáért, ami nevezett orvosnak a legrovidebb idő alatt sikerült.

Mindazoknak a kik Epilepsiában szenvednek, melegen ajánlhatom Dr Plangger ur kezelését.

Weinberger A.

537-10-1

Anyák, mielőtt

gyermekköcsit vásárolnak, tekintsenek, illetőleg rendeljenek meg ingyen és bérmentve egy gazdagon illusztrált katalógust az új higienikus ülésre és fekvésre idomítható, szétszedhető és mosható fölszereléssel ellátott kocsiról.

Banmann L. os kir. szabadalmáról

Bécs, VI./2. Millergasse 6.

Óvakodjunk értéktelen utánzatok vásárlásától; csak az a kocsit valódi, a melynek faalapzatára az itt oldalt látható védjegy van rástítva.

Ki nem szeret?

gyengéd, fehér arczbört és rózsás ifjú arczzint?

Ennek elérése végett használjon csakis

Bergmann-féle liliomtej-szappant

Bergmann és Tsától, Drezda és Tetschen a/E Kitűnő szer szeplő ellen, jótékony és szépítő hatással bír az a ozdó. — Darabja 40 kr.

Kapható Debreczenben: Dr. Rothschnek V Emil gyógyszerüzletében.

Aki Epilepsiában

eszkóiban, görösökben és más ideg betegségekben szenved, kórjelenéről egy füzetet, melyet minden kinekinye és bérmentve küld a Hattyu-gyógyszertár Schwanen-Apotheke Frankfurt a. M.

„Thurzófüred”

Szepesvármegyében Gölniczbányán.

Klimatikus Gyógyhely, Vizgyógyító-intézet, Udülő- és Nyaralótelep.

Kitűnő éghajlati viszonyok, 572 méter a tenger színe fölött. Pompás és nagykiterjedésű Ós fenyveserdő kitűnő forrásvíz igen jó konyha, olcsó lakások, fürdőzenekar. Vasutállomás. Posta és távirat helyben. Utazás: Budapest—Rutka vagy Budapest—Kassa Margitfalva—Gölniczbánya.

Megnyitás május hó 15-én.

Fürdőorvos: Dr. Ember Jenő (Budapesti lakása IX. ker., Erkel-utca 18. II. em. 32.) Prospektust, küld és bővebb tájékozást nyújt

a fürdőigazgatóság.

RONCEGNO

legerősebb természetes

arzenikus és vastartalmu ásványvíz a legelső orvosi tekintélyek által ajánlva és használandó orvosi utasítás szerint:

Anámia, chlorose, bőr-, ideg- és női bajknál, mocsárláz stb.

Az ivó-kúra egész éven át használható.

Raktárak minden ásványvízkereskedésben és gyógyszerüzletben.

Roncegno fürdő (Dél-Tirol)

Trienttől egy negyed órára. Ásvány-, mocsár-, gázfürdők, teljes hidegvíz-gyógyászat, Elektrotherapia, masszázs, gyógygimnastika 535 méter a tenger felett. Szél ellen védett gyönyörű fekvés, illatos teljesen pormentes, száraz levegő egyenletes légáramlat 18—22°. Elsőrangú gyógyterem kiterjedt szép sétánnyal. Gyönyörű kilátás a dolomitákra. 200 idegen-szoba, ét- és olvasóterem, gyógyterem. Mindenütt villanyos világítás. Gyógyzene. Lawn-Tennis. Arnyékos sétatermek, élvezetes kirándulások. Idény május-október. Prospektus és felvilágosítás a fürdőigazgatóságtól Roncegnóban.

Dr. Spitzer arczenőcse

csakiszöld ozédulán levő

ezen aláírással valódi

Dr. Spitzer arczenőcse . . . 35 és 50 kr.
mosdóvíze . . . 40 „
Salvator-szappan . . . 50 „
Lyoni-rizspora . . . 50 és 80 „

eltávolítanak mindennemű arzfoltot, pörsonést és szeplőt és ezáltal finomítják az arczbört.
Dr. Spitzer arczenőcse 50 év óta minden világrészbe szétküldetik.

Rosenfeld kézpasztája,

mely csakis fölhoid alakú védjeggyel valódi, három nap alatt minden kezét gyengédé és fehérré varázsol.

Egy üveglegely ára 60 kr.

Kapható Örvényi Ottó és Rothschnek V. E. gyógyszerésznél, valamint Franoslos és Jóna gyógyszerüzletében. 572 10-5

Főraktár: Dr. Kovács Ernő

gyógyszertár és illatszergyár

BUDAPEST, VI. Gyár-utca 17. sz.

Wannieck Frigyes és Társa
gépgyára, vas és rézöntődéje
 Brünnben (Morvaország).

Ajánlja 555 52-45

gőztégla és cementtelepek
tejes berendezését.

Állandó kiállítás téglagépekben.

Képes árjegyzék ingyen.
Több mint 900 telep berendezve.

GRAND HOTEL NATIONAL
 (Nemzeti szálloda)
BÉCS, II. Taborstrasse 18.

Régi jó hírnevű és családi szálloda, ujonnan berendezve. 200 szoba 1 frttól feljebb terítéssel és világítással együtt. Fürdők, táviró és telefon a házban. A jubileumi kiállítás látogatóinak alkalmas hely. Semmi áremelés a kiállítás alatt. Vasuti indóház és hajóállomás közvetlen közelében. Lóvasút és omnibus összeköttetés a szállodától minden irányban.

Kitűnő étterem!

Mayer F. M.

542 tulajdonos.

Személyfelvonó gép (lift.)

547-16-10

Kiadó tanyabirtok.

Özv. Buday Józsefné Király Ilona tulajdonát és néhai Buday Sándor hagyatékát képező Szepes- és Ebes-pusztai összesen 54²/₃ nyilast, vagyis 307¹/₂ kat. holdat tevő, 32 kat. hold dohánytermelési engedéllyel ellátott négy tanyabirtok, együtt vagy külön-külön **folyó évi október hó 1-től** számítandó **hat évre** haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni lehet iránta Debreczenben Kossuth-utczán 65. szám alatt **Dr. Király Ferenczcel.** 617-3-2

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

Az

ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

és az

Eszéki SALVATOR-SZAPPAN.

Valódi minőségben csakis mint eddig, ezentúl is

ESZÉKEN, felsőváros

DIENES C. J.-féle

gyógyszertárban

készül és megrendelhető.

Szeplőket

és

májfoltokat

valamint az összes

bőrtisztítalan-

ságokat

biztosan eltávolít.

- 1 tégely valódi Spitzer-kenőcs . . . 35 kr.
- 1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz . . . 40 "
- 1 drb. valódi Salvator-szappan . . . 50 "
- 1 doboz valódi lyoni rizspor 3 színben 50 kr. és 1 frt.
- 1 tégely kézpaszta 60 kr.

FIGYELMEZTETÉS!

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el van látva és kérésük a t. község csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni.

573-12 9

Csak 552-60-47
fiatal
embereket

érdekelhet tudni, hogy a
párisi Dr. BOITON

Injectio Oriental

már néhány napi használat után elhoulasztja még a legrégibb bántalmakat is, főleges tehát **santal olaj** vagy **copaiva balzsammal** kísérletezni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton Injectio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszerháza Budapest, V., **Nagykorona-u. 23.** (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerháznál.

Postai megrendések czime:

Zoltán gyógyszerháza Budapest.

BIKSZÁDI ásványos gyógyvizet

mely egyedül a maga nemében, több hírneves, egyetemi orvostanár és hírneves vidéki orvosok hatásánál fogva fölébe helyezik a **külföldi és drága Selters és Gleichenbergi vizeknek.** Gyógyító hatása a **BIKSZÁDI ásványos gyógyvizetnek** kitűnően bevált idült és heveny légszűhurut, hangszálak, hurut, vérköpés ellen. Nagy konyhasó tartalmánál fogva vérhányás, tüdő-csusz hurutnál és kezdődő gümőkőrnál, továbbá kitűnő eredményt értek a **BIKSZÁDI víz** alkalmazása által emésztetlenség, idült- és heveny gyomorhurut, máj- és epe hólyagbántalomban, a belek renyhe működésénél, vesehomokban szenvedőknel, a nyirok renyhe keringésénél, valamint görvélykóros daganatoknál, heveny és idült női bántalmaknál mint specificum vált be.

Árlyappal és ismertető könyvecskével bérmentve szolgál: a **kútkezelőség** Bikszád, Szatmárnemgye.

Bérlők:

ALMER LAJOS és KÁROLY
 nagybányai lakosok.

Kapható: Szabó Zsigmond, Csanak József, Geréby Fülöp, Riekl József Zelmós, Félégházi János urak fűszerüzletében Debreczenben, a legjutányosabb árak mellett. 564-12-12

Meghívás.

A H.-nánási Kölcsönös Segélyező-Egylet
 mint szövetkezet

tagjait az **1898. július 24-én délelőtt 9 órakor** kezdődő és a „**Bocskay szálloda**“ nagytermében tartandó

évi rendes közgyűlésre,
 tisztelettel meghívom.

T Á R G Y A K:

1. Igazgatósági jelentés az 1897/8. üzleti év eredményéről.
2. Az 1897/8. üzleti év mérlegének és zárszámadásának elbírálása.
3. A felügyelő- és felszámoló-bizottság jelentése és annak alapján a felmentvény megadása az igazgatóság, felügyelő-bizottság és tisztviselők részére.
4. A 9-ik évtársulat felszámolásához 5 felszámoló bizottsági tag választása.
5. Az alapszabályok értelmében kilépő igazgatósági tagok helyett új tagok választása.
6. Udvarhelyi Józsefnek az alapszabályok 26. és 27. §§-nak módosítására vonatkozó indítványa.

H.-Nánás, 1898. június 23.

Dr. Nagy Lajos
 elnök.

626-1-1

Nincs többé lábfájás

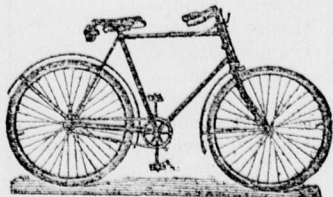
sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem fagyos láb, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét **Dr. Hőgyes-féle** az egész világon szabadalmazott **Asbest talpbéléssel** látja el. — Párja egyszerű 60 kr., kettős vastagságú 1.20. Az Asbest talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított. Szétküldés csakis utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. franco. Felvilágosítások és prospektusok, köszönetnyilvánítások ingyen. Viszontelárusítóknak megfelelő engedmény.

Általános Asbestárny-gyár betéti társaság Budapest, VI., Sziv-utca 18.

Egyedüli elárúsító raktár Debreczenben: **Békés Lajos.**

565-50-12

Dürkopp

felülmulhatatlanok

„**Diana**“-

Kerékpárjai

szoliditás, elegánczia és könnyű futásban!

A 98-as modellek számos kiváló ujitásokkal vannak ellátva.

Képviselő: **Deutsch Ede**

567-15-12

DEBRECZEN, Piacz-u. Dr. Tihanyház. Fióközlet Karczag.

Kerestetik

julius 15-re egy ügyes

detaillista

(kereszt.) a fűszer- és csemege-szakmából.

Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

624-1-1

Hankel-féle Fehéritő-Sziksó
tökéletesen chlorform.

Sok ártalmas szerszámot, chlorformot, fehéritőporral, lugszeszttel, melyek sokszor a háziasszony tudtán kívül a fehérművekben kerülnek és azokat tönkre teszik, magától elesnek a Hankel-féle Fehéritő-sziksó használatával.

nem tesz kárt a fehérműben, nagyon könnyen feloldja a piszkot, tetemesen kevés szappant, munkát, időt és erősebb dörzsölést fogyaszt,
tehát kiméli a fehérműt
kápráztatólag fehérit, a kezeket nem támadja meg és kiválóan hasznos fatárgyaknál és fapadoknál.

Egyedüli elárulási hely Osztrák-Magyarországon Voith Gottlieb, Bécs III-1.

3676. sz.
1898. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Wintersberger Magdolna debreczeni lakos végrehajtónak Szabó Józsefné Bajdó Karolina debreczeni lakos végrehajtást szenvedő elleni 140 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a debreczeni kir. járásbíró) területén levő, Debreczen sz. kir. város határában fekvő, a debreczeni 1165. sz. tkvben A + 1210. hrsz. alatt foglalt belső telek és a rajta levő 2961. sz. egész ingatlanra az 1881. évi LX. t. cz. 147. §-a értelmében az árverést 729 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **1898. évi július hó 18. napján délután 3 órakor** a debreczeni kir. törvényszék árverési termében (13. ajtó) megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-átvagyis 72 frt 90 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál, 1898. évi ápril hó 13-án.

Nagy Károly,
kir. táblai bíró.

623-1-1

Meghívás.

Az Alföldi Takarékpénztár Debreczenben részvénytársaság

1898. június hó 29-én délelőtt 10 órakor saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívattak.

A közgyűlés tárgyai :

Az igazgatóságnak az alaptőke felemelésére vonatkozó javaslata.

621-1-1

Az igazgatóság.

Különlegesség poloskák, bolhák, konyhai férgek, moly, háziállatokon tartózkodó paraziták stb. ellen

Zacherlin

bámulatosan hat! Felülmulhatlan

gyorsan és biztosan öli a kártékony férgeket és azért is az emberiség milliói dícsérik és keresik. Ismertető jelei: 1 lepecsételt üveg; 2. a „Zacherl“ név.

Debreczenben : Csanak József
Csicsó Lajos
Czeplédy Józsefné
Deutsch Albert
Félegyházi János
Francics és Jóna
Fritsch Károly
Ganofszy Lajos
Geréby Fülöp
Havas József
Hirsch Miklós
Jánossy Béla
Király János
Klein Bernát
Kohn Testvérek
Kohn Lajos
Kontsek Géza
Kovács Mihály
Kun József
Leidenfrost Ármin
Lusztig Károly
Mayer József
Parti Ferencz
Radecky József

Debreczenben : Roth Ignác
Riekl J. Antal
Rosenfeld R.
Rosenthal Dániel
Roth Antal
Dr. Rothschnek V. Emil
Ifj. Rózsa Lajos
Szabó Zsigmond
Szent-Királyi Tivadar
Terei József
Tóth Kálmán
Tóth Sándor
Varga Lajos
Várray János
Berettyó-Ujfalu: Ifj. Weiszberger Ig.
Ér-Mihályfalva: Gross Hermann
Kulesár Gyula
Lévay Vinceze
Pollák Mórítz
H.-Böszörmény: Gemeinbeck József
Hajdu-Nánás: Slachta János
Szoboszló: Körner Béla
Tisza-Füred: Schön Jakab
Weismann József.